

Medisinsk ordbok

6. reviderte utgave ved professor dr. med. Magne Nylenna.

Markedet for medisinske ordbøker er både klart og stigende. Helsevesenet, pressen, embetsverket og det politiske apparatet har behov for å uttrykke seg presist i gjeldende helsefaglig terminologi og ortografi. Derfor er Kunnskapsforlagets utgave en blant flere på bokmarkedet. Og den er slett ikke dårlig.

I medisinsk terminologi har latinsk, engelsk og svensk/tysk/norsk ortografi gått om hverandre og skapt usikkerhet hos publikum og også blant fagpersonell. Kunnskapsforlagets medisinske ordbok har fulgt en norsk linje i stavemåten. Bruk av ch, ph, x, z og w er stort sett unngått, og det får oppslagene til å virke lette og lite arkaiske. Der norske uttrykk er mest brukt, er de latinske nevnt sekundært, og vice versa. Det er lagt vekt på praktisk nytteverdi med korte forklaringer, og det er tatt med en solid bolk med ord og uttrykk fra helse-tjenestens organisering.

Blant bokens 20 000 oppslagsord kan man finne *autoerythrocyttensibilisering*, *gonokokk-komplimentbindingsreaksjon* og *mindreverdighetskompleks*. Under *endodonti* finner man følgende beskrivelse: *læren om tannpulpa og de periapikale veinenes anatomi og fysiologi og sykdommer i dette området*. Også brukt om *rotfylling av tenner*. En artig påminnelse om høna og egget. Av mer administrative oppslagsord kan nevnes *innsatsstyrt finansiering*, *krisesenter* og *helsesekretær*. Ellers er adjektiver som *abnormal*, *irritabel* og *statisk* tatt med og forklart.

Sidene i boken er tOSPaltede med en bred marg som stedvis er utstyrt med margreferanser og små enkle skisser til noen av oppslagsordene. Boken veier omtrent et kilo, er innbundet og med en papirtykkelse som i hvert fall ikke bør være tynnere. Det er ingen fargeillustrasjoner med unntak av de grå feltene som danner bakgrunn for margkommentarene. Bokens layout gir et saklig inntrykk.

Bokens redaktør, Magne Nylenna, presiserer i sitt forord at det har vært tre sentrale utfordringer: ordvalg, ordforklaringer og bokstaver. For en

norsk odontologisk leser virker det som utfordringene er vel håndtert. Boken er et greit og dekkende oppslagsverk som trygt kan anbefales til norske tannlegers faglige bokhylle.

Aril Jul Nilsen

Oslo: Kunnskapsforlaget ANS, H. Aschehoug & Co A/S og Gyldendal Norsk Forlag ASA; 2007.
ISBN 13: 978-82-573-1406-4.

A. Moritz, F. Beer, K. Goharkhay, U. Schoop, M. Strassl, P. Verheyen, L. J. Walsh, J. Wernisch og E. Wintner:

Oral Laser Application

Bokens hovedforfatter, professor Andreas Moritz, er en av pionerene i Europa innen feltet oral laser. Han etablerte det renommerte «Research Center for Clinical Laser Technology» ved Department of Conservative Dentistry ved Universitetet i Wien.

Boken henvender seg både til studenter, nybegynnere og til erfarne brukere for oppdatering av kunnskap. I tillegg til å være en klinisk guide gir den en grundig innføring i temaet, delvis basert på diskusjon av aktuelle studier. Parallell tekst til fordypning følger hovedteksten. Boken har et meget omfattende referanseregister, de siste fra 2004.

Leseren oppdateres på det nyeste innen forskning og muligheter for fremtidig anvendelse av laser. Ikke minst gis en omfattende innføring i den fysiske basis som sikrer innsikt i korrekt bruk. Lasere anvendes i mange felt innen odontologien, og bredden av terapikonsepter og valg av parametre er vanskelig å orientere seg i. Boken er her dekkende og unik i omfang. Den inneholder 13 kapitler.

«Basic information on lasers» gir en grundig innføring i lysets og laserens fysikk. Alle aktuelle dentale lasere og deres bruksområder omtales. Stoffet er vanskelig uten veiledning.

I «Cavity preparation» får vi teoretisk og praktisk grunnlag for bruk av Erbium-lasere. Muligheter og begrensninger

omtales, som fravær av syreetsing, laveste effektive nivå for avvirkning, varmepåvirkning og baktericid effekt.

«Photopolymerization» sammenligner halogen, LED og argonlaser. Argon laser gir forbedrede egenskaper ved valg av de rette komposittsystemene. Laserlysets kariesprofylaktiske egenskaper belyses i 45 sider med fokus på CO₂ og argonlaser.

Endodontikapitlet (70 sider, 166 referanser) gir en grundig innføring i hvorfor laserlys gir effekt ut over det en kan forvente ved konvensjonell terapi, samtidig som leseren bedre kan forstå rotkanalens patologi. Aktuelle lasere omtales.

«Laser assisted periodontal therapy» belyser etiologiske faktorer og diagnostisering (iflg. Int. Workshop 1999). Kapitteloverskriften tilsier at laseren er et supplement til konvensjonell terapi. Diode og Nd-YAG-lasere sammen med manuell rotplanering reduserer signifikant de periopatogene mikroben, blødningsindeksen og lommebydden etter 6 måneder. Er-YAG-laseren omtales som lovende ved scaling og periodontal kirurgi, spesielt ved periimplantitt. Dette er bekreftet av nyere forskning. Viktigheten av deepitelialisering er omtalt flere steder, noe som står i kontrast til vår nordiske tradisjon.

I kapitlet «Laser-atlas surgery» (50 sider) får vi instruksjon i og bilder fra forskjellige kirurgiske inngrep. Redusert ødem, nøyaktig kutting, koagulering, sterilisering m.m. er attraktive egenskaper ved laserkirurgi.

Laserbleking (40 sider) er spesielt effektiv på grå og tetracyclinmisfargete tenner. Bruk av LED og plasmalys blir frarådet og laserlysets egenskaper blir fremhevet som mer effektivt og skånsomt. Soft-laserterapi stimulerer blant annet til tilheling ved f.eks. nerveskader.

Boken er den mest omfattende og oppdaterte jeg har funnet innenfor emnet og vil sammen med EU-sertifisering av bruker gi et sikkert fundament for bruk av laser. Den har en gjennomført layout og mange illustrasjoner av meget høy kvalitet.

Geir Tvedt

Berlin: Quintessenz Verlags-GmbH; 2006.
547 sider. ISBN: 1-85097-150-1.